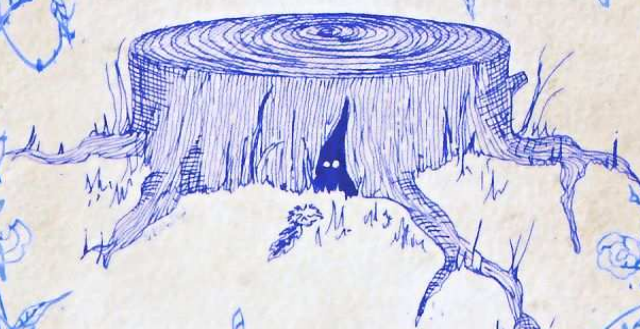

BAJKY BARDA BEEDLEHO

J. K. ROWLINGOVÁ

Bajky barda Beedleho

vás potěší pětící roztodivných
pohádek. A každá z nich vás svým kouzelným
způsobem zavede do čarovného světa se spoustou
smíchu, ale i vzrušení ze smrtelného nebezpečí.

Sám velký profesor Albus Brumbál nad
pohádkami hloubal, aby mezi řádky odkryl
útržky informací o životě v Bradavicích. Ať jste
mudlové nebo kouzelníci, jeho poznámky vám jistě
pomohou poodhalit dosud netušené z kouzelnického
světa Harryho Pottera.

Unikátní svazek s ilustracemi autorky
J. K. Rowlingové se tak jistě stane pokladem
knihovničky každého fanouška Harryho Pottera!

Výnos z prodeje této knihy obdrží nadace
Children's High Level Group.

children's
HIGH LEVEL GROUP
health. education. welfare.

Children's High Level Group
vede kampaň za ochranu
a podporu dětských práv
a zlepšuje život bezbranným
malým dětem.

ISBN 978-80-00-02284-0

14/55

children's
HIGH LEVEL GROUP
health · education · welfare

ALBATROS

Přeložil Pavel Medek

THE TALES OF BEEDLE THE BARD

Text and illustrations copyright © J. K. Rowling, 2007, 2008

The Childrens High Level Group and the Childrens High Level Group Logo and associated logos are trademarks of the Childrens High Level Group

J. K. Rowling has asserted her moral rights

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced or transmitted by any means, electronic, mechanical, photocopying or otherwise, without the prior permission of the publisher

Translation © Pavel Medek, 2008

www.albatros.cz
www.chlg.org

ISBN 978-80-00-02284-0

Úvod

Bajky barda Beedleho jsou sbírkou pohádek, sepsaných pro mladé čaroděje a čarodějky. Už po staletí jsou jejich oblíbenou četbou před spaním, a skákající hrnec či fontána příznivé sudby jsou proto mnoha bradavickým studentům známe stejně důvěrně jako Popelka či Šípková Růženka mudlovským (nečarodějným) dětem.

Beedleho bajky se v mnoha směrech podobají našim pohádkám; dobro v nich například obvykle bývá odměněno a zlo potrestáno. V jedné věci se ovšem zjevně liší. V mudlovských pohádkách jsou kouzla často prapříčinou hrdinových či hrdinčiných problémů – zlá čarodějnice otráví jablko, sešle na princeznu stoletý spánek nebo promění prince v nějaké ohavné zvíře. V Bajkách barda Beedleho se naproti tomu setkáváme s hrdiny a hrdinkami, kteří sami ovládají kouzla, přesto však své problémy řeší stejně obtížně jako my. Beedleho příběhy tak už po generace pomáhají kouzelnickým rodičům vysvětlovat mladým potomkům bolestnou životní realitu: že totiž kouzla dokážou vyvolat právě tolik potíží, kolik jich dokážou napravit.

Dalším významným rozdílem mezi těmito bajkami a jejich mudlovskou obdobou je skutečnost, že Beedleho čarodějky se hledání vlastního štěstí snaží napomáhat mnohem aktivněji než naše pohádkové hrdinky. Asha, Altheda, Amata i králice Alice jsou vesměs čarodějky, které svůj osud berou do vlastních rukou, místo aby uléhaly k bůhvíjak dlouhému spánku nebo čekaly, až jim někdo vrátí ztracený střevíček. Jediná výjimka z tohoto pravidla – bezejmenná dívka z „Mágova chlupatého srdce“ – si počíná spíše jako pohádková princezna našeho ražení, její příběh však postrádá obvyklý konec typu „a žili

šťastně až do smrti“.

Bard Beedle žil v patnáctém století a značná část jeho života zůstává zahalena tajemstvím. Víme, že se narodil v Yorkshiru, a jediná dochovaná dřevorezba ukazuje, že měl neobyčejně hustý a dlouhý plnovous. Pakliže se v těchto pohádkách věrně odrážejí jeho názory, měl docela rád mudly, které považoval spíše za nevědomé než zlé, nedůvěřoval černé magii a věřil, že nejhorší zlořády čarodějného společenství jsou výsledkem takových jednoznačně lidských vlastností, jako je krutost, lhostejnost či domýšlivé zneužívání vlastních schopností. V jeho bajkách netriumfují hrdinové a hrdinky, ovládající nejmocnější kouzla, ale ti, kteří se vyznačují největší laskavostí, zdravým rozumem a chytrostí.

Jedním z čarodějů moderní doby, který zastával velice podobné názory, byl samozřejmě profesor Albus Percival Wulfric Brian Brumbál, nositel Merlinova řádu první třídy, ředitel Školy čar a kouzel v Bradavicích, Nejhlavnější hlavou Mezinárodního sdružení kouzelníků a nejvyšší mág Starostolce. Přes uvedenou názorovou podobnost bylo obrovským překvapením, když se mezi mnoha dokumenty, které Brumbál ve své poslední vůli odkázal bradavickému archivu, našly i písemné poznámky k *Bajkám barda Beedleho*. Zda byly tyto komentáře sepsány výhradně pro uspokojení jeho vlastní potřeby nebo určeny pro pozdější zveřejnění, to se už nikdy nedovíme. Profesorka Minerva McGonagallová, dnešní ředitelka bradavické školy, nám však každopádně udělila laskavé svolení k otištění poznámek profesora Brumbála, které tak doprovodí zbrusu nový překlad pohádek z brku Hermiony Grangerové. Doufáme, že postřehy profesora Brumbála, mezi nimiž nechybí poznámky k historii čar a kouzel, osobní vzpomínky ani doplňující informace ke klíčovým prvkům každého příběhu, pomohou nové generaci čarodějných i mudlovských čtenářů, aby si *Bajky barda Beedleho* ještě lépe vychutnala. Všichni, kdo profesora Brumbála znali osobně, jsou pevně přesvědčeni, že by možnost podpory tohoto projektu uvítal – zejména vzhledem ke skutečnosti, že veškerý

jeho výnos je určen pro nadaci Children's High Level Group, jejímž cílem je pracovat ve prospěch dětí, které zoufale potřebují pomoc.

Připadá mi jen správné připojit ke komentářům profesora Brumbála jednu malou dodatečnou poznámku. Pokud jsme to schopni správně určit, dokončil tyto komentáře přibližně osmnáct měsíců před tragickými událostmi, k nimž došlo na vrcholu astronomické věže bradavického hradu. Čtenářům obeznámeným s historií zatím poslední čarodějné války (například každému, kdo přečetl všech sedm svazků pojednávajících o životě Harryho Pottera), bude jasné, že v případě posledního příběhu této knihy profesor Brumbál neprozrazuje úplně všechno, co ví – nebo alespoň tuší. Důvodem této případné zdrženlivosti je možná to, co Brumbál před mnoha lety řekl o pravdě svému oblíbenému a nejslavnějšímu žákovi:

„Je to něco krásného a strašného, a proto je nutné s ní zacházet s krajní obezřetností.“

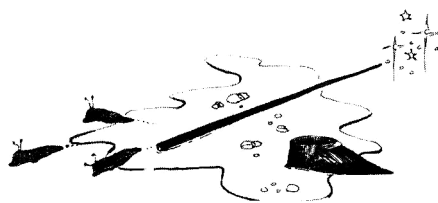
Ať už s ním souhlasíme či nikoliv, můžeme snad profesoru Brumbálovi prominout, že se budoucí čtenáře snažil uchránit před pokušením, jemuž sám kdysi podlehl a za které tak strašlivě zaplatil.

J. K. Rowlingová
2008

Glosa k poznámkám pod čarou

Texty profesora Brumbála jsou zjevně určeny kouzelníkům a čarodějkám; proto jsem místy doplnila vysvětlení určitých termínů či faktů, které je třeba mudlovským čtenářům objasnit.

JKR

ČARODĚJ A SKÁKAJÍCÍ HRNEC

Žil byl kdysi dávno laskavý starý čaroděj, který svých kouzelnických schopností velkomyslně a moudře užíval ve prospěch sousedů. Aby nemusel prozradit pravý zdroj své moci, předstíral, že všechny lektvary, kouzla a protijedy vytahuje už hotové z malého kotlíku, který nazýval svým hrncem pro štěstí. S různými problémy za ním chodili lidé z širokého okolí a čaroděj vždy ochotně zamíchal obsah hrnce a jejich potíže napravil.

Všeobecně oblíbený čaroděj se dožil vysokého věku; když pak zemřel, zanechal všechno, co měl, svému jedinému synovi. Syn se však povahou od dobromyslného otce velice lišil. Kdo neovládal kouzla a čáry, nebyl podle jeho názoru k ničemu, takže proti otcovu zvyku poskytovat sousedům čarovnou pomoc často otevřeně protestoval.

Po otcově smrti našel syn ve starém hrnci ukrytý malý balíček, na němž stálo jeho jméno. Když ho rozbaloval, doufal, že v něm bude zlato, místo toho ale našel jen jednu měkkou a tlustou bačkoru, tak malou, že si ji nemohl obout, a navíc bez druhé do páru. V bačkoře byl zastrčený útržek pergamenu se slovy: „Upřímně doufám, milý synu, že ji nikdy nebudeš potřebovat.“

Syn proklel otcovu slabomyslnost, nepochybně vyvolanou stářím, a hodil bačkoru zpět do kotlíku, který hodlal nadále

používat jako koš na odpadky. Ještě téhož dne večer zaklepala na dveře jeho domu jedna vesničanka.

„Vnučce se vyrazila úplná záplava bradavic, pane,“ stěžovala si. „Váš tatík vždycky v tom starém hrnci míchal takový speciální obklad...“

„Zmiz!“ osopil se na ni syn. „Co je mi do bradavic tvého spratka?“

A zabouchl stařeně dveře před nosem.

Z kuchyně se v témž okamžiku ozvalo hlasité řinčení a rámusení. Čaroděj rozžehl hůlku, otevřel dveře a ke svému úžasu spatřil otcův starý hrnec:

Narostla mu jedna mosazná noha, na níž teď poskakoval uprostřed kuchyně a dělal na kamenech, jimiž byla vydlážděná, příšerný kravál. Čaroděj k němu užasle přistoupil, ihned však spěšně couvl, když zjistil, že je celý povrch hrnce pokrytý bradavicemi.

„Odporný krám!“ zaklel a pokusil se nejdřív nechat hrnec zmizet, potom kouzlem vyčistit a nakonec ho alespoň vypudit z domu. Žádné z jeho zaříkadel ale nefungovalo a nijak nedokázal hrnci zabránit, aby nejprve poskakoval po kuchyni a poté ho následoval i nahoru do ložnice; cestou hlasitě bušil a třískal do každého dřevěného schodu.

U postele starý bradavičnatý hrnec celou noc řinčel tak usilovně, že se čaroději vůbec nepodařilo usnout. Druhý den ráno za ním pak neúnavně poskakoval a doprovodil ho ke stolu se snídání. Klink, klink, klink, zvonila mosazná noha a čaroděj nestačil sníst ani první lžíci ovesné kaše, když se ozvalo další zaklepání na dveře.

Na prahu stál nějaký stařík.

„Jde o mou oslici, pane,“ vysvětloval. „Ztratila se, nebo ji ukradli. Nemůžu bez ní odvézt svoje zboží na trh, takže bude mít celá rodina večer hlad.“

„A já mám zase hlad teď!“ rozkřikl se čaroděj a přibouchl staříkovi dveře před nosem.

Klink, klink, klink, zvonila na podlaze mosazná noha hrnce, tentokrát se však s hlasitým rachotem mísilo oslí hýkání a

hladové lidské steny, zaznívající z hlubin nádoby.

„Buď zticha! Zmlkni!“ rozječel se čaroděj, veškeré jeho kouzelnické schopnosti ale bradavičnatý hrnec nedokázaly utišit. Celý den mu poskakoval těsně v patách, hýkal, sténal a řinčel, ať šel čaroděj kamkoli a dělal cokoli.

Večer onoho dne se ozvalo třetí zaklepání na dveře, na prahu stála mladá žena a plakala tak usedavě, jako by jí mělo puknout srdce.

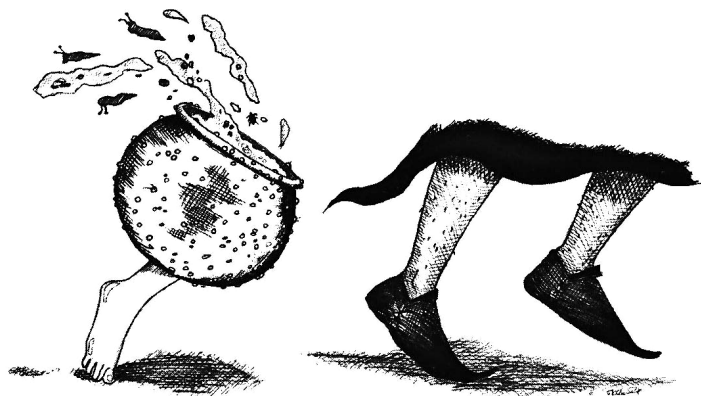
„Moje děťátko je těžce nemocné,“ bědovala. „Pomůžete nám, prosím? Váš otec říkal, abych přišla, kdybych měla nějaké problémy...“

Čaroděj jí ale také práskl dveřmi.

Hrncem nyní své mučení rozšířil o to, že se až po okraj naplnil slanou vodou, všude po podlaze cákal slzami, přitom nepřestával poskakovat, hýkat, sténat a naskakovaly mu další bradavice.

Ačkoli po zbytek týdne už do chaloupky nepřišli žádní další vesničané, aby čaroděje požádali o pomoc, hrnec ho průběžně informoval o jejich četných strastech. Během několika dnů už nejen hýkal a sténal, ronil slzy, poskakoval a osypával se bradavicemi, ale také chroptěl a dával se, plakal jako malé děcko, kňučel jako pes a chrlil plesnivý sýr, zkyslé mléko a hromady hladových slimáků.

S hrncem po boku se čaroděj nebyl schopen vyspat ani

najíst, hrnec ho ale odmítal nechat na pokoji a čarodějova kouzla ho nedokázala umlčet ani utišit.

Konečně už to čaroděj nevydržel.

„Svěřte mi všechny svoje problémy, všechny starosti a bolesti!“ zajechl, vyběhl do noční tmy a hrnec za ním poskakoval po cestě do vesnice. „Pojďte! Hned vás všechny vyléčím, povyspravuju a utěším! Pojďte sem! Mám otcův hrnec a všem vám pomůžu!“

S prokletým hrcem neustále za zády hnál se čaroděj ulicí a metal kolem sebe zaříkadla na všechny strany.

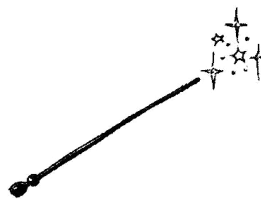
V jednom domě malé holčičce ve spánku zmizely bradavice, ztraceného osla našlo přivolávací kouzlo ve vzdáleném trnitém houští a jemně ho uložilo do stáje, nemocné dítě polil odvar z dobromysli, takže se probudilo zdravé a usměvavé. Ve všech domech sužovaných nemocí a žalem udělal čaroděj vše, co bylo v jeho silách, hrnec po jeho boku postupně přestával sténat a chroptět a byl znovu tichý, lesklý a čistý.

„Tak co, hrnku?“ zeptal se roztřesený čaroděj ve chvíli, kdy se na oblohu vyhouplo slunce.

Hrnec si říhl, vyplivl bačkoru, kterou do něj čaroděj hodil, a nechal si ji navléknout na mosaznou nohu. Když se pak společně vydali zpět k čarodějovu domu, byly kroky hrnce konečně ztlumené. Od onoho dne však čaroděj vesničanům pomáhal stejně jako před ním jeho otec, aby hrnec neodhodil bačkoru a nezačal opět skákat.

Albus Brumbál k „Čaroději a skákajícímu hrnci“

Laskavý starý čaroděj se rozhodne uštědit vlastnímu necitelnému synovi lekci tím, že ho nechá okusit strasti okolních mudlů. V mladém čaroději se tak probudí svědomí a uvolí se použít svá kouzla ve prospěch nečarodějných sousedů. Mohlo by se zdát, že jde o jednoduchou a dobromyslnou historku – tím by se ovšem čtenář projevil jako nic nechápající prostáček. Promudlovský příběh, který mudly respektujícího otce ukazuje jako lepšího kouzelníka než syna, který je nenávidí? Je doslova zázrak, že alespoň některé výtisky původní verze tohoto příběhu unikly plamencům, do nichž byl tak často metán.

Když Beedle hlásal bratrskou lásku k mudlům, značně se rozcházel s převládajícími názory své doby. Počátkem patnáctého století totiž po celé Evropě rostlo pronásledování čarodějnic a kouzelníků. Mnozí členové čarodějné komunity měli poměrně oprávněný dojem, že pomohou-li svými zaříkadly vyléčit nemocné prase svého mudlovského souseda, jako by dobrovolně přihazovali polena na hranici, na níž mají být upáleni.¹

¹ Je samozřejmě pravda, že skutečným kouzelníkům a čarodějkám nedělalo příliš velké problémy se kůlu, popravčímu špalku či oprátce vyhnout (viz moji zmínku o Lisette de Lapinové v komentáři ke „Králici Alici a chechtavému pařezu“. Řada případů však skončila smrtí. Siru Nicholasi de Mimsy-Porpingtonovi (který byl za života čarodějem u královského dvora a po smrti se stal duchem nebelvírské věže) odebrali hůlku, než ho zamkli do sklepního žaláře, takže nemohl kouzly zabránit své popravě. Obzvlášť často ztrácely čarodějné rodiny své mladší členy, kteří

„Ať se o sebe mudlové postarají sami!“ znělo heslo doby a čarodějové od svých nečarodějných bratrů zachovávali čím dál větší odstup. Vyvrcholením tohoto trendu se roku 1692 stalo přijetí Mezinárodního zákonníku o utajení kouzel, jehož uplatněním přešla čarodějná komunita dobrovolně do ilegality.

Děti ovšem zůstanou dětmi a komický skákající hrnec už stačil pevně zakotvit v jejich představivosti. Řešením se mělo stát vypuštění promudlovského morálního ponaučení při současném zachování bradavicemi osypaného kotlíku. Někdy v polovině šestnáctého století se proto mezi kouzelnickými rodinami rozšířila odlišná verze výše uvedené pohádky. V této přepracované podobě skákající hrnec zachrání nevinného čaroděje před sousedy, kteří ho pronásledují s pochodněmi a vidlemi v rukou, odežene je od jeho chaloupky, pak je všechny polapí a spolýká. Na konci příběhu, když už hrnec stačil většinu jeho sousedů pozřít, získá čaroděj od hrstky zbývajících vesničanů příslib, že ho nechají na pokoji a dovolí mu praktikovat čary a kouzla. Sám na oplátku nařídí hrnci, aby své oběti propustil, a hrnec je poslušně jen lehce potlučené vyvrhne ze svých útrob. Ještě dnes děti v některých kouzelnických rodinách slýchají od rodičů (obvykle protimudlovsky orientovaných) pouze tuto zcela odlišnou verzi a původní znění pohádky – pokud se k němu vůbec někdy dostanou – je pak pro ně obrovským překvapením.

Jak jsem už ale naznačil, promudlovské vyznění nebylo jediným důvodem, proč „Čaroděj a skákající hrnec“ vzbuzoval pobouření. V dobách, kdy byly hony na čarodějnice čím dál zuřivější, začaly kouzelnické rodiny žít dvojím životem a chránily sebe i své příbuzné utajovacími kouzly. V sedmnáctém století už všichni kouzelníci a čarodějky, kteří se dobrovolně přátelili s mudly, vzbuzovali podezření a často se dokonce mezi vlastními kolegy stávali vyvrženci. Jedním z mnoha urážlivých obvinění, jimiž byli promudlovští kouzelníci a čarodějky zahrnováni (právě z tohoto období pocházejí

ještě nedokázali vlastní kouzelnické projevy skrývat a stávali se tak snadno viditelnou a zranitelnou kořistí lovců čarodějnic.

takové barvité přídomek jako „blátošlap“, „drnohryz“ nebo „hovnivál“), bylo i tvrzení, že jsou schopni jen slabých či podřadných kouzel.

Vlivní čarodějové té doby, jakým byl například Brutus Malfoy, vydavatel protimudlovsky laděného časopisu *Militantní mág*, se snažili vyvolat v povědomí veřejnosti přesvědčení, že mudlomil má asi tolik kouzelnických schopností jako moták¹. Roku 1675 Brutus napsal:

Jedno můžeme tvrdit jistě: každý kouzelník, který projevuje zálibu ve společnosti mudlů, je ducha mdlého a jeho čary jsou tak ubohé a politováníhodné, že si může připadat důležité jen tehdy, je-li obklopen mudlovskými pasáčky vepřů.

Nic není spolehlivějším příznakem slabé magie než slabost pro společnost lidí neschopných kouzlit.

Zmíněný předpoklad byl časem vymýcen přesvědčivými a jednoznačnými důkazy o tom, že někteří z nejschopnějších čarodějů světa² byli – mám-li použít obecně rozšířeného termínu – mudlomilové.

Poslední námitka vůči „Čaroději a skákajícímu hrnci“ přetrvává v jistých kruzích dodnes. Nejlépe ji pravděpodobně vyjádřila Beatrix Bloxamová (1794-1910), autorka neblaze proslulých *Pohádek pod prašivkami*. Paní Bloxamová byla přesvědčena, že *Bajky barda Beedleho* dětem škodí a údajnou škodlivost připisovala „jejich zvrácenému zaměření na ta nejohavnější témata, například na smrt, choroby, prolévání krve, zlou magii, osoby odpudivé povahy a neuvěřitelně nechutné tělesné výměšky a výpotky“. Paní Bloxamová

¹ Moták je osoba narozená čarodějným rodičům, která však není schopna čar a kouzel. Jde o poměrně vzácný jev, mnohem běžnější jsou případy kouzelníků a čarodějek narozených v mudlovských rodinách. Poznámka JKR

² Například já

vybrala řadu starých příběhů, včetně několika Beedleho bajek, a přepsala je v duchu svých ideálů, které sama vyjádřila jako „snahu o naplnění čistých hlaviček našich malých andílků zdravými a šťastnými myšlenkami, ochranu jejich sladkého spánku před ošklivými sny a zachování vzácného květu jejich nevinnosti“.

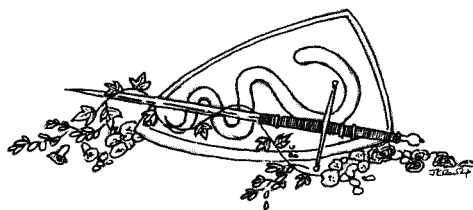
Závěr čisté a nevinné verze „Čaroděje a skákajícího hrnce“ v přepracovaném podání paní Bloxamové zní následovně:

A pak se malý zlatý hrneček potěšeně roztančil – hopky, hopky, hop! – na drobných růžovoučkých prstících. Mazlíček Martínek vyléčil bolavá bříška všech svých panenek a hrneček z toho měl takovou radost, že se naplnil sladkostmi pro Mazlíčka Martínka i pro panenky.

„Nezapomeňte si vyčistit zoubky!“ připomněl jim.

Mazlíček Martínek popadl skákavý hrneček do náruče, zahrnul ho pusinkami a slíbil, že bude panenkám vždycky pomáhat a už nikdy se nebude chovat jako ošklivý mrzoutský bručoun.

Pohádka paní Bloxamové už v několika generacích kouzelnických dětí vyvolává tutéž reakci: neovladatelné nutkání zvracet následované okamžitým požadavkem, aby rodiče knihu odnesli a hodili do stoupy.

FONTÁNA PŘÍZNIVÉ SUDBY

Vysoko na kopci v začarované zahradě, ukrytá za mohutnými zdmi a chráněná mocnými kouzly, tryskala fontána příznivé sudby.

Jednou do roka, vždy v době mezi slunce východem a západem nejdelšího dne roku, se jednomu jedinému nešťastníkovi dostalo příležitosti probojovat si cestu až k fontáně, vykoupat se v jejích vodách a po zbytek života se pak těšit přízni osudu.

Onoho určeného dne mířily k zahradě stovky lidí z celého království tak časně, aby ještě před rozbřeskem dospěly k jejím zdem. Muži i ženy, bohatí i chudí, mladí i staří, čarodějové i mudlové se scházeli v temnotě a každý z nich doufal, že právě on bude tím jedním, který bude smět do zahrady vstoupit.

Na okraji shromážděného davu se setkaly tři čarodějky, každá obtížená vlastním břemenem žalu, vyprávěly si navzájem o svých strastech a čekaly na svítání.

První z nich se jmenovala Asha a trpěla chorobou, již nedokázal vyléčit žádný z léčitelů. Doufala, že ji fontána jejích příznaků zbaví a umožní jí žít dlouhým a šťastným životem.

Druhou čarodějkou, jejíž jméno bylo Altheda, oloupil zlý černokněžník o domov, o všechno zlato i o hůlku. Doufala, že ji fontána vysvobodí z bezmoci a chudoby.

Třetí čarodějku jménem Amata opustil muž, kterého vroucně milovala, a byla přesvědčená, že se její srdce z té ztráty už nikdy nevzpamatuje. Doufala, že ji fontána vyléčí z žalu a touhy.

Všechny tři ženy se navzájem politovaly a domluvily se, že naskytne-li se jim vhodná příležitost, spojí své síly a pokusí se dospět k fontáně společně.

Obloha se prosvětlnila prvními slunečními paprsky a ve zdi se rozevřela úzká štěrbinu. Dav se okamžitě nahnul kupředu, všichni hlasitě ječeli a dožadovali se požehnání fontány. Ze zahrady za štěrbinou se mezi dotírající masou lidí proplazily dlouhé popínavé šlahouny a omotaly se kolem první z čarodějek, jíž byla Asha. Asha popadla zápěstí druhé čarodějky Althedy, která se zase pevně chytla hábitu třetí čarodějky Amaty.

A Amata se zaklesla do brnění bídne vyhlížejícího rytíře, jenž seděl v sedle na kost vyzáblého koně.

Šlahouny odvedly všechny tři čarodějky štěrbinou ve zdi do zahrady, rytíře shodily z koně a odtáhly ho za nimi.

Ranní vzduch se zaplnil řevem zklamaného davu, a pak vše ztichlo, když se zahradní zeď opět spojila. Asha a Altheda se zlostně pustily do Amaty, která s sebou nešťastnou náhodou přibrala i rytíře.

„Ve fontáně se může vykoupat jen jedna osoba! I tak bude dost těžké rozhodnout, která z nás to bude, a ty k nám přidáš ještě dalšího!“

Sir Smůla, což bylo jméno, pod kterým byl rytíř znám v zemích za zdmi zahrady, mezitím seznal, že jsou jeho společníci čarodějky; protože sám kouzelnými schopnostmi nevládl a nevynikal ani v rytířských kláních, v soubojích s mečem či v jiných obratnostech, jimiž se mohl nekouzelnický člověk vyznamenat, usoudil, že nemá nejmenší šanci dostat se k fontáně dřív než některá ze tří žen. Nabídl proto, že se vrátí ven za zahradní zeď.

To rozčililo i Amatu.

„O, ty malověrný!“ pokárala ho. „Tas svůj meč, rytíři, a

pomoz nám dosáhnout cíle!“

A tak tři čarodějky i s ubohým rytířem vyrazili do začarované zahrady, kde po obou stranách sluncem zalitých pěšin rostlo obrovské množství vzácných bylin, ovoce a květín. Nenarazili na žádnou překážku, dokud nedospěli těsně pod pahorek, na němž se nacházela fontána.

Tam však, obtočeného kolem úpatí pahorku, našli obludného bílého červa, odulého a slepého. Když je slyšel přicházet, otočil se ohavnou tváří k nim a pronesl následující slova:

„Obětujte mi důkaz své bolesti.“

Sir Smůla tasil meč a pokusil se obludu zabít, čepel se však zlomila vedví. Pak začala Altheda po červovi házet kamení, zatímco Asha s Amatou po něm metaly všechna zaklínadla, která by ho mohla zneškodnit nebo omámit, jejich hůlky na něj ale nepůsobily o nic víc než Althediny kameny a rytířova ocel. A červ jim nedovolil projít.

Slunce stoupalo na obloze stále výš a Altheda se v zoufalství rozplakala.

V tom okamžiku přiložil červ tlamu k Althedinu obličejí a napil se slz z jejích tváří. Když uhasil žízeň, odplazil se stranou a zalezl do díry v zemi.

Rozradostnění červovým zmizením se tři čarodějky a rytíř začali šplhat vzhůru do kopce a nepochybovali už o tom, že ještě před polednem dorazí k fontáně.

Asi v polovině příkrého svahu však narazili na slova, jež byla vyrytá do země před nimi.

„Obětujte mi plody své práce.“

Sir Smůla vytáhl jedinou minci, kterou u sebe měl, a položil ji na travnatý svah, mince se ale odkutálela a ztratila. Tři čarodějky a rytíř se pachtili dál. Třebaže se však plahočili celé hodiny, nepostoupili ani o krok, nedostali se o nic blíž k

vrcholku a nápis měli stále na zemi před sebou.

Všichni začali propadat malomyslnosti, když jim slunce vystoupilo až nad hlavu a začalo se sklánět k protějšímu obzoru. Altheda kráčela rychleji a usilovněji než všichni ostatní a vyzývala spolence, aby následovali jejího příkladu, byť se jí vrchol zakletého kopce nijak nepřibližoval.

„Odvalu, přátelé, nedejte se odradit!“ křikla a otřela si pot z čela.

Jen co zářivé krůpěje potu dopadly na zem, nápis, který jim bránil v cestě, zmizel. Zjistili, že už zase mohou postupovat výš.

Rozradování odstraněním této druhé překážky neprodleně vyrazili k vrcholku, jak nejrychleji mohli, až před sebou konečně zahlédli fontánu, jež se jako křišťál třpytila uprostřed květů a stromů.

Než k ní však došli, narazili na potok, který se vinul po úbočí pahorku a bránil jim v další cestě. Hluboko v čiré vodě ležel hladký kámen s nápisem:

„Obětujte mi poklad své minulosti.“

Sir Smůla se pokusil přes potok přelout na svém štítu, ten ale klesl pod hladinu. Tři čarodějky vytáhly rytíře z vody a pak samy zkusily bystřinu přeskočit, ta je však na druhý břeh odmítala pustit a slunce zatím na obloze klesalo stále níž.

Začaly tedy přemýšlet o smyslu vzkazu na kameni a Amata byla první, kdo jeho význam pochopil. Pozdvihla hůlku, vytáhla z mysli všechny vzpomínky na onu šťastnou dobu, kterou strávila se zmizelým milencem, a vhodila je do vody. Proud je zachytil a odnesl, vzápětí se objevily kameny vyčnívající nad hladinu a všechny tři čarodějky i s rytířem konečně mohli zamířit k vrcholu pahorku.

Přímo před nimi se blyštěla fontána, tryskající mezi bylinami a květinami vzácnějšími a nádhernějšími než vše, co kdokoli z nich do té doby v životě viděl. Obloha plála rubínově červenou září a nastal čas k rozhodnutí, kdo z nich se ve

fontáně vykoupe.

Než se však stačili na čemkoli dohodnout, zhroutila se křehká Asha k zemi. Znavená namáhavým výstupem k vrcholu byla na pokraji smrti vyčerpáním.

Její tři přátelé se ji chystali odnést k fontáně, Asha však trpěla strašlivými bolestmi a prosila je, aby se jí nedotýkali.

Altheda spěšně natrhala všechny byliny, které podle jejího názoru vypadaly léčivě, smísila je v čutoře s vodou siru Smůly a výsledný lektvar nalila umírající do úst.

Asha byla okamžitě schopná se postavit. Ba co víc, všechny příznaky její strašlivé choroby zmizely.

„Uzdravila jsem se!“ zajásala. „Už fontánu nepotřebuji – ať se vykoupe Altheda!“

Altheda už ale pilně sbírala do zástěry další bylinky.

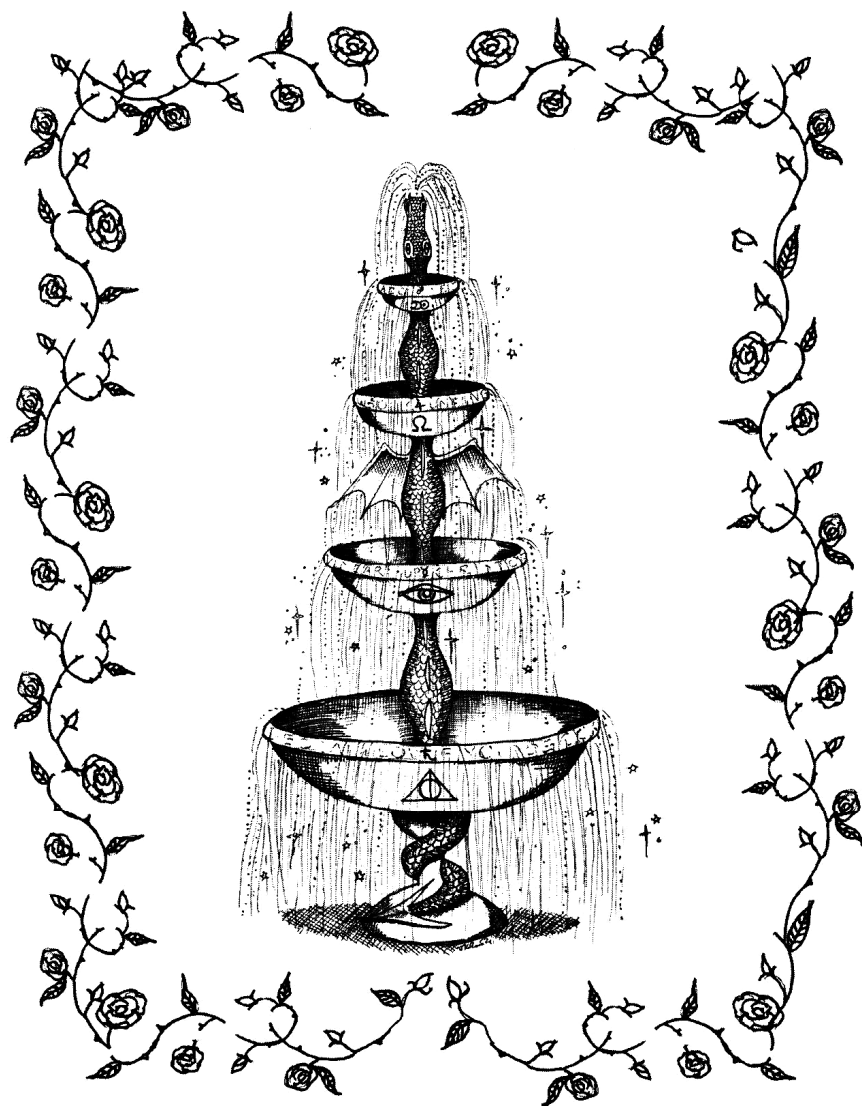
„Když dokážu vyléčit takovouhle chorobu, vydělám si zlata víc než dost. Ať se vykoupe Amata!“

Sir Smůla se uklonil a gestem Amatě naznačil, aby přistoupila k fontáně, ta ale zavrtěla hlavou. Voda v potoce z ní smyla veškerou lítost z milencova odchodu. Pochopila konečně, že to byl krutý a nevěrný ničema, a ke štěstí jí úplně stačilo to, že se ho zbavila.

„Šlechtný pane, musíš se vykoupat ty, bude to odměna za všechnu tvou rytířskou dvornost,“ řekla siru Smůlovi.

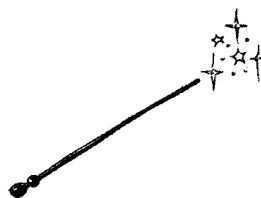
Rytíř tedy v posledních paprscích zapadajícího slunce s rachocením zbroje přistoupil k fontáně příznivé sudby a vykoupal se v ní. Nechtělo se mu ani věřit, že z těch stovek prosebníků se stal vyvoleným právě on, a točila se mu z toho neuvěřitelného štěstí hlava.

Když slunce zapadlo za obzor, vynořil se z vody sir Smůla celý rozradostnělý svým triumfem a padl v rezivém brnění k nohám Amatě, která byla nejlaskavější a nejkrásnější ženou, jakou kdy viděl. Omámený úspěchem požádal o její ruku i srdce a Amata, neméně potěšená, zjistila, že našla muže, který je toho obojího hoden.

Tři čarodějky se v doprovodu rytíře ruku v ruce vydaly na zpáteční cestu z pahorku dolů. Všichni čtyři pak prožili dlouhý a šťastný život a nikdo z nich nevěděl ani netušil, že voda fontány nemá vůbec žádné zázračné schopnosti.

Albus Brumbál k „Fontáně příznivé sudby“

„Fontána příznivé sudby“ je pohádkou nadčasovou a natolik oblíbenou, že se stala předmětem dosud jediného pokusu obohatit vánoční oslavy v Bradavicích o divadelní představení.

Náš tehdejší učitel bylinkářství, profesor Herbert Beery¹, nadšený příznivec ochotnického divadla, přišel s návrhem upravit tuto dětmi milovanou pohádku do podoby vánočního představení pro učitele i studenty. Já sám jsem tehdy byl mladým učitelem přeměňování a Herbert mě pověřil zajištěním „speciálních efektů“, k nimž patřilo vytvoření plně fungující fontány příznivé sudby a miniaturního travnatého pahorku, po němž měli naše tři hrdinky a jeden hrdina zdánlivě stoupat vzhůru; zmíněného dojmu bylo dosaženo tím, že se pahorek pomalu propadal pod jeviště a mizel obecnstvu z dohledu.

Mohu myslím bez jakékoli ješitnosti prohlásit, že moje fontána i můj pahorek zadanou úlohu splnily jednoduše a dobře. Totéž bohužel nelze říci o ostatních účastnících zmíněného představení. Pomineme-li na okamžik boží dopuštění, jež způsobil gigantický „červ“, kterého na jeviště přivedl náš učitel péče o kouzelné tvory, profesor Silvanus Kettleburn, největší ránu zasadil celému vystoupení lidský prvek. Profesor Beery jakožto režisér nebezpečně podcenil emocionální bouři, která se mu strhla přímo před očima. Neměl vůbec tušení, že studenti vystupující v rolích Amaty a sira

¹ Profesor Beery později z Bradavic odešel a učil na ČADU (Čarodějná akademie dramatických umění), kde – jak se mi jednou přiznal – si uchoval silnou averzi k divadelnímu zpracování zmíněného příběhu; byl přesvědčen, že nosí smůlu.

Smůly byli ještě hodinu před zvednutím opony zamilovaným párem, ale právě v tuto chvíli se „sir Smůla“ rozhodl věnovat svoji přízeň raději „Ashe“.

Stačí konstatovat, že naši poutníci hledající příznivou sudbu na vrchol pahorku vůbec nedošli. Opona se sotva stačila zvednout, když „červ“ profesora Kettleburna – jak se nyní ukázalo, byl to popelec¹ zvětšený vykrmovacím kouzlem – explodoval, rozlétl se ve spršce horkých jisker a prachu a zaplnil Velkou síň kouřem a úlomky kulis. Zatímco obrovská žhavá vejce, která snesl na úpatí mého „pahorku“, zapálila dřevěnou podlahu, „Amata“ a „Asha“ se do sebe pustily a svedly souboj tak zuřivý, že se profesor Beery ocitl v křížové palbě. Učitelský sbor musel Velkou síň evakuovat, protože hrozilo nebezpečí, že ohnivé peklo zuřící na jevišti ji celou zachvátí. Večerní zábava skončila přeplněnou ošetřovnou; trvalo několik měsíců, než z Velké síně vyvanul štiplavý zápach dýmu z hořícího dřeva, a ještě déle, než se hlava profesora Beeryho scvrkla do obvyklých rozměrů a profesoru Kettleburnovi bylo zrušeno podmíněčné odvolání z funkce². Ředitel Armando Dippet vyhlásil absolutní zákaz všech budoucích dramatických představení a tato hrdá bradavická antividadelní tradice přetrvává dodnes.

Odhlédneme-li však od zmíněného dramatického fiaska, je „Fontána příznivé sudby“ pravděpodobně nejoblíbenější z Beedleho pohádek, byť i ona má stejně jako „Čaroděj a

¹ Důkladnější popis tohoto pozoruhodného tvora najdete v díle *Fantastická zvířata a kde je najít*. Nikdy by neměl být vědomě donesen do dřevem obkládané místnosti a neměl by být objektem vykrmovacího kouzla.

² Profesor Kettleburn byl během svého působení ve funkci učitele péče o kouzelné tvory podmíněčně odvolán celkem dvaasedesátkrát. Jeho vztahy s mým předchůdcem v Bradavicích, profesorem Dippetem, byly vždy mírně napjaté a profesor Dippet ho odjakživa považoval za poněkud nezodpovědného. Než jsem se ale stal ředitelem já, profesor Kettleburn se značně zklidnil; vždy se ovšem našli skeptikové, kteří cynicky tvrdili, že byl k rozváznějšímu životnímu tempu přinucen skutečností, že mu z původních čtyř údů zbývalo už jen půl druhého.

skárající hrnec“ své oponenty. Nesčetní rodiče už v minulosti požadovali, aby byl tento konkrétní příběh z bradavické knihovny odstraněn. Shodou okolností mezi nimi byl i potomek Brutuse Malfoye a někdejší člen bradavické školní rady, pan Lucius Malfoy. Pan Malfoy předložil požadavek zákazu zmíněné pohádky písemně:

Z regálů bradavické knihovny by měla být odstraněna veškerá beletrie i literatura faktu, v níž jsou zmínky o křížení kouzelníků a čarodějek s mudly. Nepřeji si, aby byl můj syn ovlivňován a vybízen k pošpinění čistoty své pokrevní linie čtením příběhů, které propagují manželské svazky mezi čaroději a mudly.

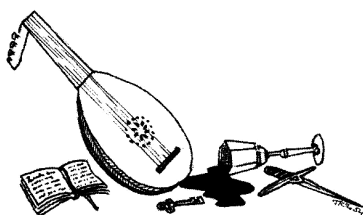
Moje odmítnutí vyřadit zmíněné dílo z knihovny podpořila i většina členů školní rady. Odepsal jsem panu Malfoyovi a toto rozhodnutí jsem mu zdůvodnil následovně:

Takzvané čistokrevné rodiny udržují mýtus o své údajné čistotě tím, že mudly či čaroděje narozené v mudlovských rodinách ze svého rodokmenu vyškrtávají, nehlasí se k nim nebo je přímo zapírají. Navíc se pak pokoušejí vnutit své pokrytectví i nám ostatním a přimět nás, abychom zakázali literární díla pojednávající o pravdě, již chtějí popřít. Na celém světě neexistuje jediný kouzelník a jediná čarodějka, v jejichž krvi by nebyla přimísena mudlovská krev, a považoval bych tudíž za nelogické a nemorální, kdybych vědomosti našich studentů ochuzoval o díla pojednávající o tomto tématu.¹

Tyto dopisy byly počátkem dlouhodobé kampaně pana

¹ Moje odpověď vyprovokovala pana Malfoye k napsání několika dalších dopisů, protože však byly tvořeny převážně urážlivými výroky na adresu mého zdravého rozumu, původu a mých hygienických návyků, jejich význam pro tento komentář je minimální.

Malfoye, jejímž cílem bylo odstranit mě z funkce ředitele bradavické školy, i mé vlastní kampaně, jejímž cílem bylo zbavit ho postavení oblíbeného Smrtijeda lorda Voldemorta.

MÁGOVO CHLUPATÉ SRDCE

Žil byl kdysi dávno jistý pohledný, bohatý a nadaný mladý mág, který sledoval, jak pošetile si počínají jeho přátelé, když se zamilují – šňořili se a vyváděli všelijaké hlouposti, ztráceli chuť k jídlu i veškerou důstojnost. Mladý mág si proto umínil, že podobné slabosti nikdy nepodlehne, a zajistil se proti jejím svodům černou magií.

Příbuzní, kteří si jeho tajemství nebyli vědomi, pobaveně sledovali, jak povzneseně a lhostejně se chová.

„Však ono ho to přejde,“ prorokovali, „jen co mu nějaké děvče padne do oka.“

Mladému mágovi ale stále žádné děvče do oka nepadalo. Našlo se sice mnoho dívek, jimž jeho povýšené chování imponovalo a které se ho těmi nejrafinovanějšími metodami snažily zaujmout, žádné z nich se však nepodařilo proniknout mu k srdci. Mág se pyšnil svou lhostejností a posléze moudrostí, která byla jejím výsledkem.

První svěžest mládí pomalu uvadla, mágovi vrstevníci se začali ženit a brzy se jim rodily i děti.

„Z jejich srdcí jsou nepochybně jen prázdné slupky,“ posmíval se jim v duchu mág, když viděl, co všechno tito mladí rodiče vyvádějí, „vysáté neustálým obskakováním ukňouraných mrňousů!“

A znovu sám sobě gratuloval k tomu, jak moudře se kdysi rozhodl.

O něco později se čas mágových rodičů naplnil a oba zemřeli. Mág je nikterak neoplakával; považoval naopak jejich skon za požehnání. Nyní byl alespoň na jejich hradě jediným pánem. Svůj nejvzácnější poklad uložil do nejhlubšího sklepení a plně se oddal životu v zahálce a hojnosti. Jediným úkolem početného služebnictva bylo starat se o jeho pohodlí.

Mág vůbec nepochyboval o tom, že je předmětem obrovské závisti všech, kdo mají na očích jeho úžasnou a ničím nenarušovanou samotu. Nesmírně ho proto ranilo a pobouřilo, když jednoho dne náhodou vyslechl rozhovor dvou sloužících, kteří se bavili o svém pánovi.

První se přiznal k soucitu s mágem, který je sice neobyčejně bohatý a mocný, nemá ale nikoho, kdo by ho miloval.

Jeho společník však reagoval posměšnou otázkou, proč si asi muž, který má tolik zlata a tak honosný hrad, nedokáže najít manželku.

Jejich debata zasadila pýše naslouchajícího mága strašlivou ránu.

Okamžitě se rozhodl, že si najde manželku a že to bude žena v každém směru převyšující všechny ostatní. Bude to úžasná krasavice, vzbuzující závist a touhu v každém muži, který ji spatří, bude pocházet z dobrého kouzelnického rodu, takže jejich potomci zdědí vlohy k vynikajícímu ovládání čar a kouzel, a bude přinejmenším stejně bohatá jako on, což zajistí jeho další pohodlnou existenci, přestože se mu domácnost rozroste.

Pátráním po takové ženě mohl mág strávit třeba i padesát let, čirou náhodou se však stalo, že právě v onen den, kdy se ji rozhodl hledat, přijela na návštěvu k jeho nedalekým sousedům dívka vyhovující všem jeho požadavkům.

Byla to neobyčejně dovedná čarodějka, která měla doma hromady zlata. Krásná byla tak, že se při pohledu na ni rozbušilo srdce každému muži – přesněji řečeno každému až na jednoho. Mágovo srdce necítilo vůbec nic. Představovala

ovšem přesně onu trofej, kterou hledal, a začal se jí tedy dvořit.

Všichni, kteří to viděli, žasli nad změnou mágova chování a sdělovali dívce, že slaví úspěch u muže, od něhož stovka jiných odešla s nepořízenou.

Samotnou mladou čarodějkou mágovy pozornosti fascinovaly a odpuzovaly zároveň. Cítila chlad, který se skrýval pod jeho vřelými lichotkami, a říkala si, že ještě nikdy nepotkala muže tak zvláštního a nepřístupného. Příbuzní ho však považovali za nesmírně výhodnou partii, a aby napomohli jejich sblížení, přijali mágovo pozvání na velkolepou hostinu, uspořádanou na dívčinu počest.

Stoly se prohýbaly pod stříbrným a zlatým nádobím plným nejvzácnějších vín a nejvybranějších pokrmů. Bardové brnkali na hedvábné struny louten a zpívali o lásce, kterou jejich pán nikdy nepoznal. Dívka seděla na trůnu vedle mága; ten s ní hovořil tichými lichotivými slovy plnými něhy, která ukradl básníkům, aniž by chápal jejich pravý smysl.

Dívka mu překvapeně naslouchala a konečně odpověděla: „Mluvíš hezky, mágu, a tvoje pozornosti by mě nesmírně těšily, kdyby šly od srdce, které podle mne nemáš.“

Mág se usmál a ujistil ji, že v tomto ohledu nemusí mít žádné obavy. Vyzval ji, aby ho následovala, odvedl ji z hodovní síně a sešel s ní po schodech do zamčeného sklepení, kde uchovával svůj nejvzácnější poklad.

Tady dole v začarované křišťálové truhlici se nacházelo mágovo tlukoucí srdce.

Protože bylo už dávno odloučeno od očí, uší i prstů, nepadlo nikdy za oběť kráse, melodickému hlasu ani doteku hedvábné kůže. Dívka se při pohledu na ně zděsila, neboť

srdce se scvrklo a zarostlo dlouhými černými chlupy.

„Ach, co jsi to provedl?“ zabědovala. „Snažně tě prosím, vrať je tam, kam patří!“

Když čaroděj seznal, že to musí učinit, aby ji uklidnil, vytáhl hůlku, odemkl křišťálovou truhlici, rozřízl si hrud' a vložil chlupaté srdce zpět do dutiny, v níž se kdysi nacházelo.

„Teď jsi uzdravený a poznáš, co je to pravá láska!“ rozzářila se dívka a objala ho.

Dotek jejích hebkých bílých paží, ševel jejího dechu v mágových uších, vůně jejích hustých zlatých vlasů – to všechno nově probuzené srdce zasáhlo jako rány dýkou. Za dlouhého exilu se ale podivně změnilo, v temnotě, do níž bylo vykázáno, osleplo a zdivočelo a osvojilo si neukojitelné zvrácené choutky.

Po chvíli si hodovníci nepřítomnosti hostitele a dívky konečně všimli. Zpočátku se nijak neznepokojovali, s ubíhajícími hodinami však jejich nervozita rostla a nakonec se rozhodli hrad prohledat.

Když pak konečně našli podzemní sklepení, čekal je tam příšerný pohled.

Na podlaze ležela mrtvá dívka s rozříznutou hrudí, vedle jejího těla klečel šílený mág a v jedné zkrvavené ruce svíral velké, hladké a zářivé šarlatové srdce, které olizoval, hladil a zapřísahal se, že je vymění za své.

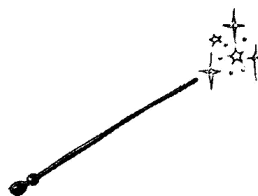
V druhé ruce třímal hůlku a pokoušel se z vlastní hrudi vylákat své scvrklé a chlupaté srdce. To však bylo silnější než on a odmítalo vzdát se vlády nad jeho smysly a vrátit se do truhlice, v níž bylo tak dlouho uvězněné.

Před zděšenýma očima svých hostů pak mág odhodil hůlku a chopil se stříbrné dýky. Slavnostně se zařekl, že se už nikdy nedá opanovat vlastním srdcem, a vyřízl si je z těla.

Ještě okamžik zůstal vítězoslavně klečet s jedním srdcem v každé ruce, pak se svalil na dívčino tělo a zemřel.

Albus Brumbál k „Mágovu chlupatému srdci“

Jak jsme se už přesvědčili, první dvě pohádky barda Beedleho si svými tématy velkomyslnosti, tolerance a lásky vysloužily nescetnou kritiku čtenářů. „Mágovo chlupaté srdce“ se však za ony stovky let, které uplynuly od doby, kdy bylo napsáno, zjevně příliš nezměnilo a nestalo se ani terčem velké kritiky; příběh, který jsem si v dospělosti přečetl z runového originálu, byl prakticky totožný s tím, který mi kdysi vyprávěla matka. Navíc je nutno poznamenat, že „Mágovo chlupaté srdce“ je zdaleka nejdrastičtější bajkou z pera barda Beedleho. Mnozí rodiče ji proto dětem nevyprávějí, dokud nedorostou věku, v němž jim už podle jejich názoru nehrozí noční můry.¹

Jak je tedy možné, že se tento brutální příběh dochoval až dodnes? Domnívám se, že „Mágovo chlupaté srdce“ přežilo tolik staletí nedotčené proto, že vypovídá o temných stránkách

¹ Podle zápisu ve vlastním deníku se Beatrix Bloxamová nikdy nevzpamatovala z toho, když pohádku vyslechla v podání své tety, která ji vyprávěla jejím starším sestřenicím. „Čirou náhodou mi ouško spočinulo na klíčové dírce. Mohu pouze předpokládat, že jsem byla ochromená hrůzou, protože jsem nechtěně vyslechla nejen celou tu nechutnou pohádku, ale i ohavné podrobnosti neuvěřitelně odporného incidentu, v němž hráli hlavní role strýc Nobby, místní ježibaba a pytel hopsavých hlíz. Ten otřes mě málem zabil. Týden jsem proležela a utrpěla jsem tak těžké trauma, že jsem si navykla každou noc se jako náměsíčná ve spánku vracet k téže klíčové dírce a poslouchat. Trvalo to tak dlouho, dokud můj drahý tatínek, který měl vždy na srdci jen moje dobro, nezabezpečil před spaním mé dveře kouzlem trvalého přilnutí.“ Beatrix zjevně nepřišla na to, jak „Mágovo chlupaté srdce“ přizpůsobit citlivým dětským ouškům, protože tento příběh pro *Pohádky pod prašivkami* nepřepsala.

v hloubi duše každého z nás. Pojednává o jednom z největších a nejneochotněji přiznávaných pokušení čar a kouzel: o hledání nezranitelnosti.

Toto hledání není pochopitelně ničím jiným než snahou o realizaci pošetilého snu. Na celém světě neexistuje a neexistoval muž ani žena, čaroděj ani mudla, který by nikdy nebyl postižen nějakým zraněním, ať už tělesným, psychickým nebo emocionálním. Cítit bolest je stejně lidské jako dýchat. Přesto máme my čarodějové zjevně obzvlášť silný sklon věřit, že se nám podaří přizpůsobit samotný charakter existence své vůli. Mladý mág¹ z uvedeného příběhu například usoudí, že láska by měla nepříznivé důsledky pro jeho pohodlí a bezpečí. Považuje ji za cosi pokořujícího, za slabost, za plýtvání osobními emocionálními i materiálními zdroji.

Mnohasetletá pradávná praxe přípravy nápojů lásky samozřejmě dokazuje, že náš pomyslný kouzelník není ani zdaleka jediný, kdo se snaží nepředpověditelné rozmory lásky nějak usměrnit. Hledání opravdového elixíru lásky² pokračuje dodnes, zatím se však nikomu takový elixír namíchat nepodařilo a přední odborníci na přípravu lektvarů pochybují, že to kdy bude možné.

¹ Termín „mág“ je termínem velice starým. Ačkoli se někdy považuje za zaměnitelný se slovem „kouzelník“, původně se ho užívalo k označení jedince zběhlého v soubojích a ve veškeré bojové magii. Sloužil rovněž k označení kouzelníků, kteří se vyznamenali nějakým statečným činem, podobně jako se mudlům občas za projevenou statečnost propůjčují šlechtické tituly. Nazývá-li Beedle mladého čaroděje v této pohádce mágem, naznačuje tím, že už byl uznán za obzvlášť obratného v útočné magii. V dnešní době užívají čarodějové označení mág v jednom ze dvou významů: pro kouzelníky neobvykle divokého a sveřepého vzezření nebo jako titul svědčící o význačných dovednostech a úspěších. Tak byl například i sám Brumbál nejvyšším mágem Starostolce. Poznámka JKR

² Hector Dagworth-Granger, zakladatel Nejpozoruhodnější lektvarnické společnosti, na toto téma říká: „Přípravy lektvarů znalý odborník dokáže vyvolat mocné citové vzplanutí, nikomu se však dosud nepodařilo vytvořit skutečně nezlomné a nepomíjivé bezpodmínečné citové pouto, které si jako jediné zaslouží být zváno láskou.“

Hrdinu našeho příběhu ovšem nezajímá ani umělá nápodoba lásky, kterou by mohl dle svého rozmaru vytvořit nebo zničit. Chce zůstat citem, který považuje za jakousi chorobu, navždy nedotčen, a použije proto černou magii k činu, jaký lze provést pouze na stránkách knihy: zamkne své vlastní srdce do truhlice.

Mnozí autoři už poukázali na podobnost tohoto skutku s vytvořením viteálu. Ačkoli se Beedleho hrdina nesnaží uniknout smrti, odděluje od sebe něco, co by zjevně nikdy být odděleno nemělo – v tomto případě tělo od srdce a nikoli od duše. Tímto počinem se prohřešuje proti prvnímu ze základních zákonů kouzelnického umění v definici Adalberta Wafflinga:

Zkoumáním nejhlubších tajemství – zdroje života a podstaty bytí – se zabývejte jen tehdy, jste-li připraveni nést ty nejmimořádnější a nejnebezpečnější důsledky.

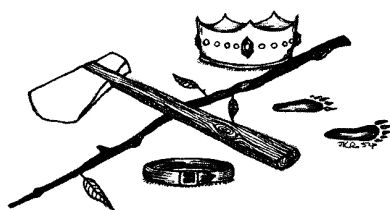
A skutečně vidíme, že ve snaze o dosažení nadlidské dokonalosti se náš pošetilý mladý muž zbavuje samotné lidskosti. Srdce, které uvěznil, pomalu sesychá a zarůstá chlupy, čímž symbolizuje jeho vlastní úpadek a přeměnu ve zvíře. Nakonec se stává divokou bestií, která si násilím bere vše, co chce, a umírá při marném pokusu získat zpět to, co už je navždy mimo jeho dosah – lidské srdce.

Byť dnes zní už poněkud archaicky, přešlo rčení „má chlupaté srdce“ do každodenní kouzelnické mluvy a používá se k označení chladných a necitelných kouzelníků a čarodějek. Moje neprovdaná teta Honoria vždy naznačovala, že zasnuby s čarodějem pracujícím v oddělení nepatřičného užívání kouzel zrušila právě proto, že včas zjistila, že „má chlupaté srdce“. (V té době se ovšem proslýchalo, že ho přistihla, jak se mazlí s několika černovřesy,¹ což ji nesmírně šokovalo.) Nedávno se pak na vrcholek žebříčku bestsellerů vyšplhala svépomocná

¹ Černovřesové jsou růžoví štětinatí tvorové houbovitého tvaru. Je velice nesnadné pochopit, proč by se s nimi někdo chtěl mazlit. Pro podrobnější informace viz *Fantastická zvířata a kde je najít*.

knihy *Chlupaté srdce: Tipy pro kouzelníky, kteří si nechtějí zadat*.¹

¹ Neplést si s knihou *Chlupatý čenich, lidské srdce*, která je jímavým líčením boje osamocenému muži s lykantropií.

KRÁLICE ALICE A CHECHTAVÝ PAŘEZ

Před dávnými a dávnými časy žil v jedné daleké zemi pošetilý král, který usoudil, že on sám jako jediný by měl mít kouzelnou moc.

Nařídil proto veliteli své armády, aby vytvořil gardu lovců čarodějnic, a opatřil jim smečku divokých černých psů. Současně nechal ve všech vesnicích a městech po celé zemi vybubnovat a vyhlásit: „Král hledá učitele čar a kouzel.“

Nikdo z opravdových čarodějek a kouzelníků se neodvážil o nabízené místo usilovat, protože se všichni schovávali před gardou lovců čarodějnic.

Jistý prohnaný šarlatán, který kouzlit vůbec neuměl, to však považoval za příležitost, jak se snadno obohatit; dostavil se tedy do paláce a vydával se za neobyčejně dovedného kouzelníka. Předvedl několik jednoduchých salonních triků, jimiž pošetilého krále přesvědčil o svých kouzelnických schopnostech, a okamžitě byl jmenován vrchním dvorním čarodějem a osobním královským učitelem kouzel.

Šarlatán krále požádal o obrovský pytel zlata, aby mohl nakoupit hůlky a další potřebné kouzelnické propriety. Vyžádal si rovněž několik velkých rubínů, které chtěl údajně používat při pronášení léčivých zaklínadel, a jeden či dva stříbrné poháry pro uchovávání a zrání lektvarů. Pošetilý král mu to

všechno opatřil.

Šarlatán celý poklad odnesl do bezpečí domů a vrátil se do paláce.

Netušil, že ho sleduje stařena, která přebývala v nuzné chatrči na okraji palácových zahrad. Jmenovala se Alice a byla to pradlena, která se starala o to, aby bylo palácové ložní prádlo hebké, voňavé a bělostné. Schovaná za sušícími se prostěradly Alice sledovala, jak šarlatán z jednoho z králových stromů ulomil dvě větvičky a zmizel v paláci.

Šarlatán předal jednu z větvíček králi a ujistil ho, že je to neobyčejně mocná kouzelná hůlka.

„Bude ale fungovat teprve tehdy,“ dodal ještě, „budeš-li toho hoden.“

Každé dopoledne vycházeli šarlatán a pošetilý král do palácových zahrad, kde mávali hůlkami a vykřikovali k nebesům nejrůznější nesmysly. Šarlatán si dával záležet na tom, aby občas předvedl nějaký další trik, a král proto setrval v přesvědčení o schopnostech svého dvorního čaroděje i o moci hůlek, za které zaplatil takovým množstvím zlata.

Jednoho dopoledne, když šarlatán s pošetilým králem mávali větvíčkami, poskakovali v kruhu a odříkávali nesmyslné veršičky, doneslo se k uším krále bujaré chechtání. Pradlena Alice krále a šarlatána sledovala oknem své malé chaloupky a chechtala se tak hlasitě, že za okamžik se už neudržela na nohou a odporoučela se k zemi.

„Musím vypadat neobyčejně nedůstojně, když se při pohledu na mne ta stará pradlena tak rozesmála,“ prohlásil král. Přestal hopsat a mávat klacíkem a zamračil se. „Už mě to věčné cvičení přestává bavit! Kdy budu moci předvádět skutečná kouzla před svými poddanými, čaroději?“

Šarlatán se pokusil svého žáka ukonejšit a ujišťoval ho, že už brzy bude schopen úžasných kouzelnických výkonů, Alicin výsměch se ale krále dotkl citelněji, než si šarlatán uvědomoval.

„Zítra,“ rozhodl král, „svoláme dvůr a všem předvedeme, jak jejich král kouzlí.“

Šarlatán pochopil, že je načase, aby sbalil svůj poklad a utekl.

„Ach, Veličenstvo, to bohužel nepůjde. Zapomněl jsem Vašemu Veličenstvu říct, že se zítra musím vypravit na dlouhou cestu...“

„Jestli tento palác opustíš bez mého svolení, čaroději, moje garda lovců čarodějnic si tě najde a poštvě na tebe psy! Zítra dopoledne mi budeš asistovat, až budu svým lordům a jejich dámám předvádět kouzla, a bude-li se mi někdo smát, pošlu tě rovnou na popraviště!“

Král se rozvztekle vrátil do paláce a nechal vystrašeného šarlatána samotného. Věděl, že z kaše, do níž zabředl, ho nevytáhne ani veškerá jeho prohnalost, protože nemohl uprchnout a nemohl ani pomoci králi s kouzly, která ani jeden z nich neovládal.

Hledal nějakou oběť, na níž by si vybil svůj strach a vztek, a došel k oknu pradleny Alice. Nakoukl do chaloupky a viděl, že drobná stařenka sedí u stolu a leští hůlku. V koutě za ní se v dřevěných neckách sama prala královská prostěradla.

Šarlatán okamžitě pochopil, že Alice je opravdová čarodějka, a usoudil, že právě stařena, která mu způsobila tak strašlivé problémy, je nyní může pomoci vyřešit.

„Babizno!“ osopil se na ni. „Ten tvůj smích mě přišel zatraceně draho! Jestli mi nepomůžeš, odhalím tě jako čarodějnici a budeš to ty, koho královi psi roztrhají na kusy!“

Stará Alice se na šarlatána usmála a ubezpečila ho, že pro něj udělá vše, co bude v jejích silách.

Šarlatán jí nařídil, aby se schovala v keři, až bude král předvádět své kouzelnické umění, a aby příslušná kouzla bez jeho vědomí prováděla za něj. Alice s jeho plánem souhlasila, položila mu však jednu otázku.

„Co bude, pane, pokusí-li se král o nějaké kouzlo, na které Alice nestačí?“

Šarlatán se pohrdlivě uchechl.

„Tvoje kouzla jsou víc než dostatečná pro představivost toho omezece,“ ujistil ji a vrátil se na hrad, nesmírně spokojen s vlastní mazaností.

Druhý den dopoledne se na palácových pozemcích shromáždili všichni urození pánové a dámy z celého království. Král vystoupil na pódium, které před nimi stálo, a šarlatána měl po svém boku.

„Nejprve nechám zmizet klobouk této dámy!“ oznámil hlasitě král a ukázal klacíkem na jednu ze šlechticů.

Z úkrytu v nedalekém keři namířila Alice na klobouk hůlkou a nechala ho zmizet. V davu přihlížejících zavládl obrovský úžas a obdiv a všichni triumfujícímu králi nadšeně tleskali.

„A nyní naučím tohoto koně létat!“ vykřikl král a ukázal klacíkem na vlastního oře.

Z úkrytu v keři namířila Alice hůlkou na koně a ten se vznesl vysoko do vzduchu.

Diváky to ještě více pobavilo a ohromilo a odměnili kouzlícího krále ohlušujícím jásotem.

„A nyní...“ zaváhal král, rozhlížel se kolem dokola a hledal nějaký nápad; vtom se k němu rozběhl kapitán jeho gardy lovců čarodějnic.

„Veličenstvo,“ oznámil mu, „právě dnes ráno posel Šavlozub, protože sežral jedovatou muchomůrku. Navraťte mu svou hůlkou život, Veličenstvo!“

S těmito slovy zvedl kapitán na pódium mršinu nejmohutnějšího ze svých honících psů.

Pošetilý král zamával klacíkem a ukázal jím na mrtvého psa. Alice se však ve skrytu keře jen pousmála a ani se neobtěžovala zvedáním hůlky. Mrtvého totiž žádná kouzla a čary neoživí.

Když se pes ani nehnul, zazněl ze shromážděného davu nejprve šepot a pak i smích. Diváci nabyli dojmu, že první dvě kouzla byla pouhými iluzionistickými triky.

„Proč to nefunguje?“ obořil se král na šarlatána, který se uchýlil k jediné lsti, jež mu ještě zbývala.

„Tamhle, Veličenstvo, podívejte!“ zaječel a ukázal prstem na keř, v němž seděla ukrytá Alice. „Jasně ji vidím, zlolajnou čarodějnici, která maří vaše kouzla vlastními zaříkadly. Chopte se jí někdo, chyt'te ji!“

Alice vyskočila z keře, dala se na útěk, celá garda lovců čarodějnic se ji jala pronásledovat a pošťvala na ni i své psy, kteří se krvelačně hnali po její stopě. Jen co ale drobná čarodějka doběhla k nízkému živému plotu, zmizela jim z očí, a když král s šarlatánem a všemi dvořany plot oběhli, našli celou loveckou smečku, jak zuřivě štěká a sápe se na pokroucený starý strom.

„Proměnila se ve strom!“ zaječel šarlatán, a protože se bál, aby se Alice znovu nezměnila v ženu a nevyzradila jeho tajemství, dodal: „Nechte ho pokácet, Veličenstvo, to je jediný způsob, jak naložit se zlou čarodějnici!“

Někdo okamžitě donesl sekeru a starý strom byl za doprovodu hlasitého jásotu dvořanů i šarlatána poražen.

Všichni se už chystali k návratu do paláce, náhle je ale zarazilo hlasité posměšné chechtání.

„Hlupáci!“ ozval se z pařezu, který za sebou zanechali, Alicin hlas.

„Čarodějku ani kouzelníka nezabijete, když je rozpolťíte vedví! Jestli mi nevěříte, popadněte tu sekeru a přepulte svého dvorního čaroděje!“

Kapitán gardy lovců čarodějnic se to přeochoťně chystal vyzkoušet, jen co však pozvedl sekeru, padl šarlatán na kolena, ječivě prosil o milost a přiznával se ke všem svým špatnostem. Odtáhli ho do sklepního žaláře a pařez se chechtal ještě hlasitěji.

„Tím, že jsi nechal čarodějku přeseknout vedví, vypustil jsi na svoje království strašlivou kletbu!“ sdělil pařez hrůzou zkamenělému králi. „Od této chvíle počítej s tím, že každé příkoří, které způsobíš mým soukmenovcům, čarodějkám a kouzelníkům, pocítíš jako úder sekerou do vlastního boku a zakusíš takovou bolest, že si budeš přát, abys raději zemřel.“

Po těchto slovech padl i král na kolena a slíbil pařezu, že

okamžitě vydá nařízení, jímž vezme všechny čarodějky a kouzelníky v celém království pod svou ochranu a dovolí jim svobodně provozovat kouzla a čáry.

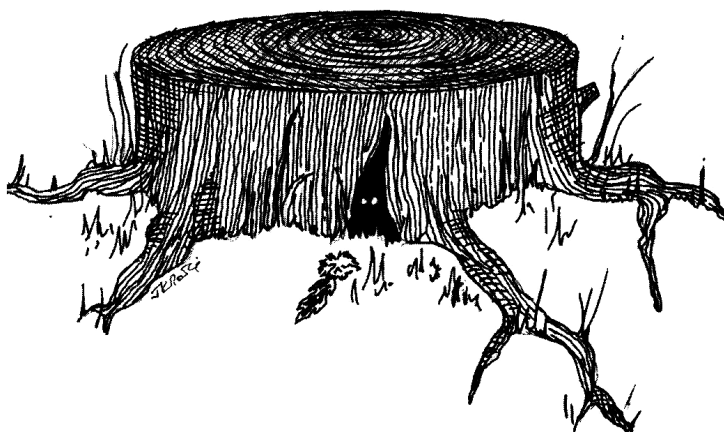
„Výborně,“ pochválil ho pařez, „ještě jsi ale neodčinil křivdu způsobenou Alici.“

„Udělám cokoli, všechno, co si budeš přát!“ zajíkal se pošetilý král a lomil před pařezem rukama.

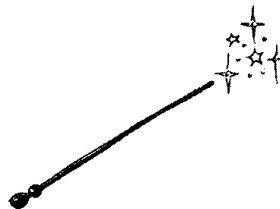
„Vztyčíš na mně Alicinu sochu na památku té nešťastné pradleny, aby ti navždy připomínala tvou vlastní pošetilost!“ přikázal pařez.

Král s jeho požadavkem okamžitě souhlasil a slíbil, že zajistí služby nejlepšího sochaře své země a nechá sochu vyrobít z ryzího zlata. Když se pak pokořený král a všichni jeho šlechtici a šlechtičny vraceli do paláce, slyšeli, jak se pařez za jejich zády nepřestává chechtat.

Jen co se okolí pařezu konečně znovu vyprázdnilo, vynořila se z díry mezi jeho kořeny zavalitá stará králičí samice s dlouhými vousky a s hůlkou mezi zuby. Alice odhopkala z palácových zahrad a ztratila se v dáli. Na pařezu poraženého stromu pak navždy stála zlatá socha pradleny a kouzelníky ani čarodějky v království už nikdy nikdo nepronásledoval.

Albus Brumbál ke „Králici Alici a chechtavému pařezu“

Bajka o „Králici Alici a chechtavém pařezu“ je v mnoha směrech „nejreálnější“ z Beedleho pohádek; kouzla popisovaná v příběhu totiž téměř úplně odpovídají známým kouzelnickým zákonům.

Právě prostřednictvím této pohádky se mnozí z nás poprvé dozvěděli, že kouzla nemohou navrátit život mrtvému – zmíněné zjištění pro nás pro všechny bylo obrovským zklamáním a otřesem, protože jsme byli jako malé děti přesvědčeni, že rodiče jediným mávnutím hůlky dokážou naše mrtvé krysy a kočky probudit k životu. Přestože od napsání Beedleho pohádky uplynulo už nějakých šest staletí, během nichž jsme vymysleli nesčetné způsoby, jak udržovat iluzi „přetrvávající přítomnosti“ svých drahých,¹ kouzelníci dosud nepřišli na to, jak po smrti znovu spojit tělo a duši. Jak píše věhlasný kouzelnický filozof Bertrand de Pensées Profondes ve svém proslaveném díle *Studie možnosti zvratu skutečných i metafyzických důsledků přirozené smrti se zvláštním zaměřením na reintegraci podstaty a hmoty*: „Vzdejte to. Nikdy se vám to nepodaří.“

V příběhu o králici Alici ovšem nacházíme jednu z nejstarších literárních zmínek o animágovi; pradlena Alice je

¹ Kouzelnické fotografie a portréty se pohybují a dokonce (v případě portrétů) mluví jako lidé na nich zobrazení. Jiné vzácně se vyskytující předměty, jako například Zrcadlo z Erisedu, mohou rovněž odhalovat víc než nehybnou podobu zesnulé milované osoby. Duchové jsou průhledné, pohybující se, mluvící a myslící postavy čarodějek a kouzelníků, kteří se z nějakého důvodu rozhodli zůstat na tomto světě. Poznámka JKR

totiž obdařena vzácnou magickou schopností proměnit se dle vlastní libosti ve zvíře.

Animágové tvoří jen nepatrný zlomek celkové kouzelnické populace. Zvládnutí dokonalé a spontánní proměny lidské bytosti ve zvíře vyžaduje obrovské množství studia a tréninku a mnozí kouzelníci a čarodějky jsou přesvědčeni, že svůj čas dokážou využít lepším způsobem. Je nepochybně pravda, že zmíněná schopnost má poněkud omezené uplatnění, nemá-li příslušná osoba obzvlášť častou potřebu se maskovat či skrývat. Právě z tohoto důvodu prosadilo ministerstvo kouzel povinnou registraci animágů; magie tohoto druhu je totiž zcela nepochybně nejužitečnější těm, kdo se zabývají různými utajovanými, podloudnými či dokonce přímo zločinnými aktivitami.¹

Zda někdy skutečně existovala prادلena, která se dokázala proměnit v králíka, je do značné míry pochybné, někteří historikové čar a kouzel ale přišli s teorií, podle níž byla bardu Beedlemu pro Alici vzorem proslulá francouzská čarodějka Lisette de Lapinová, kterou roku 1422 v Paříži odsoudili za čarodějnictví. K obrovskému úžasu mudlovských strážných, kteří byli později obviněni, že jí dopomohli k útěku, a postaveni před soud, zmizela Lisette v noci před plánovanou popravou z vězeňské cely.

Ačkoli se nikdy neprokázalo, že byla Lisette de Lapinová animágem a dokázala proklouznout mřížemi v okně své cely, byl následně v Lamanšském průlivu viděn velký bílý králík, který se přes něj plavil v kotlíku opatřeném plachtou, a podobný králík se později stal důvěrným rádčem u dvora krále Jindřicha VI.²

¹ Profesorka McGonagallová, ředitelka Školy čar a kouzel v Bradavicích, mě požádala, abych jednoznačně zdůraznila, že se animágem stala pouze v důsledku svých rozsáhlých výzkumů všech aspektů oboru přeměňování a že schopnosti proměnit se v kočku nikdy nevyužila k žádnému nekalému účelu, pouze ke zcela legitimním aktivitám ve prospěch Fénixova řádu, při nichž bylo utajení a maskování nezbytné. Poznámka JKR

² Tato skutečnost možná přispěla k tomu, že zmíněný mudlovský král

Králem v Beedleho bajce je pošetilý mudla, jemuž kouzla imponují a zároveň nahánějí strach.

Domnívá se, že k tomu, aby se stal čarodějem, stačí, když se naučí pronášet zaklínadla a mávat hůlkou.¹ Absolutně si není vědom skutečné povahy kouzel a kouzelníků, takže sedne na lep nesmyslným šarlatánovým i Aliciným tvrzením. To je samozřejmě pro uvažování jistého typu mudlů příznačné: jde-li o čáry a kouzla, jsou tito lidé ve své nevědomosti ochotní uvěřit všemožným nesmyslům, třeba i tomu, že se Alice proměnila ve strom, který je i nadále schopen myslet a mluvit. (V této souvislosti ovšem stojí za to povšimnout si, že Beedle užívá fenoménu mluvícího stromu, aby nám ukázal, jaký je mudlovský král hlupák, zároveň ovšem chce, abychom uvěřili, že Alice umí i v králičí podobě mluvit. Můžeme to považovat jen za básnickou licenci, podle mne je však pravděpodobnější, že Beedle o existenci animágů pouze slyšel a s žádným se osobně nesetkal, protože je to jediná drobnost, která v celé bajce odporuje zákonitostem čar a kouzel. Animágové si ve zvířecí podobě neuchovávají schopnost lidské řeči, byť i v této podobě dokážou jako lidé přemýšlet a logicky uvažovat. Jak ví každý školák, v tom tkví základní rozdíl mezi animágem a pouhou přeměnou ve zvíře. Čaroděj, který by na sebe pomocí přeměňování vzal zvířecí podobu, by se stoprocentně stal zvoleným zvířetem, neznal by žádná kouzla, nebyl by si

získal pověst duševně nevyrovnané osoby.

¹ Jak prokázaly rozsáhlé studie, prováděné pracovníky odboru záhad již roku 1672, kouzelníkem či čarodějkou se člověk nestává, ale rodí. Odhlédneme-li od „nahodilé“ schopnosti provádět kouzla, kterou občas pozorujeme u jedinců zjevně nekouzelnického původu (ačkoli různé následné studie ukazují, že bychom v rodokmenu těchto lidí nějakou čarodějkou nebo kouzelníka našli), mudlové prostě kouzlit nemohou. V nejlepším – či spíše nejhorším – případě mohou doufat v náhodné a nekontrolovatelné efekty vyvolané opravdovou kouzelnou hůlkou; v té totiž jakožto v nástroji usměrňujícím prováděná kouzla a čáry občas setrvává zbytková magie, která se může v nestřežených okamžicích uvolnit – viz rovněž poznámky k historií hůlek u „Příběhu tří bratří“.

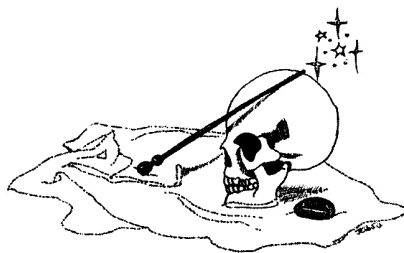
vědom, že byl někdy čarodějem, a potřeboval by někoho ze svých kolegů, který by ho přeměnil zpět do původní podoby.)

Když Beedle nechal svoji hrdinku předstírat, že se proměnila ve strom, a vyhrožovat králi bolestí podobnou sekeře zaťaté do jeho vlastního boku, nechal se podle mého názoru možná inspirovat skutečnými kouzelnickými tradicemi a praktikami. Výrobci hůlek odjakživa stromy s dostatečně kvalitním dřevem sami pěstují a žárlivě chrání a poražením takového stromu za účelem krádeže jeho dřeva se pachatel vystavuje riziku nejen zloby kůrolezů,¹ kteří na něm obvykle hnízdí, ale také škodlivých účinků ochranných kleteb, jež kolem nich majitelé nastražili. V Beedleho době ještě ministerstvo kouzel nepostavilo kletbu Cruciatu² mimo zákon a tato kletba mohla vyvolávat přesně ty pocity, jimiž Alice králi hrozí.

¹ Kompletní popis těchto zvláštních tvoreček, žijících na stromech, naleznete v knize *Fantastická zvířata a kde je najít*.

² Kletby Cruciatu, Imperius a Avada Kedavra byly prohlášeny za nepromíjitelné až roku 1717, kdy byly zároveň za jejich použití stanoveny nejpřísnější tresty.

PŘÍBĚH TŘÍ BRATRŮ

Bylo nebylo, žili kdysi tři bratři, kteří spolu jednoho dne za soumraku kráčeli po osamělé klikaté cestě. Po nějaké době došli bratři k řece příliš hluboké na to, aby ji přebrodivili, a příliš nebezpečné na to, aby ji přeplavali. Byli ale zběhlí v umění kouzel a čar, jen tedy mávli hůlkami a nad zrádnou vodou se okamžitě objevil most. Byli už v polovině řeky, když náhle spatřili, že jim v cestě stojí jakási osoba zahalená v kápi.

A Smrt k nim promluvila. Rozeznilo ji, že přišla o tři nové oběti, protože většina poutníků se v řece utopila. Smrt však byla prohnaná. Na oko třem bratrům poblahopřála k umění kouzlit a prohlásila, že tím, jak chytře se vyhnuli jejím nástrahám, si každý z nich vysloužil odměnu.

Nejstarší z bratrů, který byl povahy velice svárlivé a boječtivé, požádal o hůlku, jež by měla větší kouzelnou moc než kterákoli jiná, o hůlku, s níž její majitel zvítězí v každém souboji, o hůlku hodnou kouzelníka, který přemohl Smrt!

I přešla Smrt k černému bezu rostoucímu na břehu řeky, z větve visící jí nad hlavou stvořila hůlku a dala ji nejstaršímu bratrovi.

Druhý bratr, který byl povahy pyšné a domýšlivé, si usmyslel Smrt ještě víc pokořit, i požádal ji o schopnost přivolávat zemřelé z její moci zpět k životu.

I sebrala Smrt z říčního břehu kámen, dala ho druhému bratrovi a řekla mu, že ten kámen dokáže navrátit mrtvému život.

Potom se Smrt zeptala třetího bratra, co on by si přál. Nejmladší bratr byl z těch tří nejskromnější a také nejchytřejší a Smrti nedůvěřoval. Požádal ji tedy, aby mu dala něco, co by mu dovolilo opustit místo, kde se spolu setkali, aniž bude s to vydat se za ním.

A Smrt mu velice neochotně věnovala svůj neviditelný plášť.

Pak ustoupila stranou a propustila tři bratry na další pout'. I vykročili, vzrušeně si povídali o zažitém dobrodružství a kochali se dary, jež od Smrti dostali.

Uplynul jistý čas a bratři se rozdělili. Každý z nich se vydal vlastní cestou.

Nejstarší putoval další týden a možná ještě déle, až došel do vzdálené vesničky a vyhledal v ní kouzelníka, s nímž byl ve při. Jelikož byl ozbrojen bezovou hůlkou, nemohl jejich souboj skončit jinak než jeho vítězstvím. Poté nejstarší bratr nechal mrtvého nepřítele ležet na podlaze a odešel do hostince, kde se pyšnil a chvástal mocnou hůlkou, již vydobyl na samotné Smrti, a prohlašoval se za neporazitelného.

Ještě téže noci se k loži nejstaršího bratra opojeného vínem potichu přikradl jiný kouzelník. Zloděj spícímu hůlku sebral, a aby se ochránil před jeho pomstou, podřízl mu hrdlo.

A tak se Smrt zmocnila prvního z bratrů.

Druhý bratr zatím doputoval z cest do vlastního domu, v němž žil úplně sám. Doma vytáhl z kapsy kámen, jímž bylo možné povolát mrtvé zpět na svět, a třikrát jím otočil v ruce. Nato se před ním k jeho údivu a radosti objevila ta, o níž kdysi doufal, že bude jeho ženou, leč v přemladém věku zemřela.

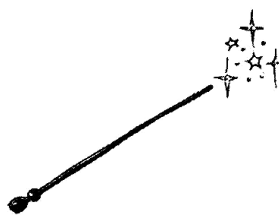
Dívka však zůstávala smutná a chladná, jako by ji od něj dělil neviditelný závoj. Ač se vrátila do světa smrtelníků, nepatřila do něj doopravdy a velice trpěla. Trvalo to dlouho předlouho, až prostřední bratr, dohnán beznadějnou touhou k šílenství, vztáhl na sebe ruku, aby mohl být skutečně s ní. A tak

se Smrt zmocnila druhého z bratří.

Dlouhá léta pátrala Smrt i po třetím z bratří, leč nikdy ho nevypátrala. Teprve když tento nejmladší dosáhl úctyhodného věku, svlékl si konečně neviditelný plášť a předal ho synovi. A poté se pozdravil se Smrtí jakožto se starou známou, ochotně se k ní připojil a coby rovnocenný poutník s ní odešel z tohoto světa.

Albus Brumbál k „Příběhu tří bratrů“

Výše uvedená bajka na mne jako na malého chlapce zapůsobila hlubokým dojmem. Poprvé jsem ji vyslechl od matky a brzy se stala pohádkou, kterou jsem před spaním vyžadoval častěji než kteroukoli jinou. Mnohokrát to vedlo k hádkám s mým mladším bratrem Aberforthem, jehož oblíbeným příběhem byl „Blešivý beran Bručoun“.

Naučení plynoucí z „Příběhu tří bratrů“ nemůže být jasnější: lidská snaha o oklamání nebo překonání smrti je předem odsouzena k neúspěchu. Třetí pohádkový bratr („nejskromnější a také nejchytřejší“) je jediný, který chápe, že podařilo-li se mu tentokrát s odřenýma ušima Smrti uniknout, může přinejlepším doufat v to, že příští setkání s ní co nejvíc oddálí. Tento nejmladší bratr dobře ví, že pokoušet Smrt – vědomě používat násilí jako první bratr nebo si zabrávat s pochybným uměním nekromantie¹ jako druhý – znamená stavět se proti záludnému nepříteli, který nemůže prohrát.

Jaká ironie, že se v souvislosti s touto bajkou objevila prazvláštní legenda, která je přesným protikladem vyznění původního příběhu. Podle této legendy jsou dary, jež Smrt bratrům věnovala – neporazitelná hůlka, kámen, který dokáže navrátit mrtvým život, a neviditelný plášť s neomezenou životností –, skutečnými předměty existujícími v reálném

¹ Nekromantie znamená v černé magii navracení mrtvých k životu. Jak tento příběh jasně ukazuje, je to obor čar a kouzel, který nikdy nefungoval. Poznámka JKR

světě. A legenda jde ještě dál: získá-li někdo všechny tři uvedené předměty do svého právoplatného vlastnictví, stane se tento člověk „pánem smrti“, což se obvykle vykládá tak, že získá nezranitelnost či dokonce nesmrtelnost.

Pochopíme-li, co to vypovídá o lidské povaze, vyvolá to u nás nejspíše jen poněkud posmutnělý úsměv. Nejtolerantnější výklad tohoto přesvědčení by zněl: „Naděje umírá poslední.“¹ Navzdory tomu, že jsou podle Beedleho dva ze zmíněných tří předmětů krajně nebezpečné, navzdory jasnému naučení, že dřív nebo později si Smrt přijde pro každého z nás, nepatrná menšina kouzelnického společenství dodnes věří, že nám Beedle posílá zašifrovaný vzkaz, jenž je pravým opakem toho, co v pohádce napsal, a že jedině tato menšina je natolik chytrá, aby jeho vzkaz pochopila.

Svoji teorii (přesnější by možná bylo nazvat ji „zoufalou nadějí“) nemohou podpořit prakticky žádnými faktickými argumenty. Skutečně fungující neviditelné pláště jsou v tomto našem světě sice vzácné, ale existují; bajka ovšem jasně uvádí, že plášť Smrti je výjimečně trvanlivé povahy.² Po celá staletí, která uplynula mezi Beedleho časy a naší dobou, se nenašel nikdo, kdo by tvrdil, že původní plášť Smrti našel. Přesvědčení zastánci zmíněné teorie to vysvětlují následovně: buď potomci třetího bratra pravý původ pláště neznají, nebo ho znají a v tradici moudrosti svého předka tuto skutečnost veřejně nerozhlašují.

¹ Uvedený citát je důkazem toho, že Albus Brumbál byl nejen výjimečně sečtělý v kouzelnické literatuře, ale znal i dílo mudlovského básníka Alexandra Popea. Poznámka JKR

² Obecně vzato nejsou neviditelné pláště stoprocentně spolehlivé. Mohou se roztrhnout nebo stářím ztmavnout, může se i stát, že kouzla, jimiž byly vytvořeny, se opotřebí a přemohou je odhalovací kouzla. Proto čarodějky a kouzelníci, kteří se potřebují maskovat nebo skrýt, v první řadě používají zastírací kouzla. O Albusi Brumbálovi je známo, že dokázal provést zastírací kouzlo tak účinné, že byl i bez pláště zcela neviditelný. Poznámka JKR

Ani kámen figurující v Beedleho pohádce nebyl přirozeně nikdy nalezen. Jak jsem už poznamenal v komentáři ke „Králici Alici a chechtavému pařezu“, dodnes nedokážeme oživit mrtvé a můžeme vcelku s určitostí předpokládat, že se to ani nikdy nenaučíme. Je sice pravda, že pokusy černokněžníků vedly k vytvoření ohavných náhražek zvaných neživí,¹ to jsou však jen příšerné loutky a ne skutečně oživení lidé. Beedleho příběh nám navíc naprosto jednoznačně říká, že ztracená láska druhého bratra doopravdy z mrtvých nevstala. Poslala ji Smrt, aby druhého bratra nalákala do své náruče, a byla proto čímsi chladným a nepřístupným, mučivě přítomným i nepřítomným.²

Zbývá nám tedy už pouze hůlka, a právě v jejím případě mají zatvrzelí zastánci Beedleho skrytého poselství alespoň nějaké historické důkazy, jimiž mohou svá fantastická tvrzení podpořit. Je totiž pravda, že mnozí kouzelníci v průběhu věků tvrdili – ať proto, že toužili po něčem, co by je proslavilo, chtěli zastrašit potenciální protivníky nebo svému tvrzení doopravdy věřili –, že mají hůlku, která má větší moc než hůlky obyčejné, nebo která je dokonce „neporazitelná“. Někteří z těchto kouzelníků šli ještě dál a prohlašovali, že jejich hůlka je vyrobená z bezu jako ta, již údajně stvořila Smrt. Jejich hůlky byly označovány různými jmény, mimo jiné se jim říkalo „hůlka osudu“ nebo „hůlka smrti“.

Nijak zvlášť proto nepřekvapuje, že se za starých časů kolem hůlek, které jsou koneckonců naším nejdůležitějším kouzelným nástrojem i zbraní, vyvojily četné pověry. Některé hůlky (a tudíž i jejich majitelé) se údajně k sobě nehodí:

*U ženicha dub, cesmína u nevěsty,
na svatbu zapomeňte, jděte si radš' z cesty.*

¹ Neživí jsou mrtvolky probuzené černou magií. Poznámka JKR

² Mnozí kritici se domnívají, že se Beedle při vymyšlení kamene, který dokáže navrátit mrtvému život, nechal inspirovat Kamenem mudrců, z něhož se připravuje nesmrtelnost zajišťující elixír života.

Jiná pořekadla naznačují charakterové vady majitele hůlky:

*Jeřáb je žvanil, kaštan k práci nepřesvědčíš,
jasan je paličák, lísce se zas nezavděčíš.*

A ve stejné kategorii ničím nepotvrzených moudrostí přirozeně najdeme i tuto:

Bezová hůlka, chudoby půlka.

Možná proto, že v Beedleho bajce stvoří Smrt onu pověstnou hůlku z bezu, nebo proto, že mocichtiví či násilníci čarodějové odjakživa s oblibou tvrdí, že mají hůlky z bezového dřeva, není toto dřevo mezi výrobci hůlek příliš oblíbené.

První jasně zdokumentovanou bezovou hůlkou, která měla obzvlášť velkou a nebezpečnou moc, je hůlka Emericha všeobecně zvaného „Zlý“, čaroděje, který se nedožil příliš vysokého věku, proslul však neobyčejně agresivní povahou a v raném středověku terorizoval celou jižní Anglii. Zemřel stejně jako žil, v nelítostném souboji s čarodějem známým jako Nikodém Neblahý. Co se následně stalo s Nikodémem, není známo, ve středověku ovšem vyznavači soubojů obvykle umírali poměrně mladí. V dobách, kdy ministerstvo kouzel ještě nezakázalo používání černé magie, končily většinou souboje smrtí jednoho z duelantů.

O celé století později přispěla jiná podobně nechutná osobnost, tentokrát jménem Godelot, k dalšímu rozvoji studia černé magie sepsáním sbírky nebezpečných zaříkadel prováděných pomocí hůlky, již ve vlastních poznámkách nazval „nejstrašnější a rovněž nejprohnanějším z mých přátel ze dřeva bziny,¹ kterýž se vyzná v čárech nejohavnějších“. (Termín *Čáry nejohavnější* posloužil i jako titul Godelotova mistrovského díla.)

Jak vidíme, Godelot hůlku považuje za svého pomocníka či

¹ Zastaralý název bezu.

téměř instruktora. Každý, kdo o hůlkách něco ví,¹ nepochybně potvrdí, že hůlky skutečně vstřebávají odborné dovednosti těch, kdo jimi vládnu, byť jde o nepředpověditelný a nedokonalý proces; chceme-li předpovědět, jak se hůlka osvědčí konkrétnímu jedinci, je třeba vzít v úvahu nejrozumnější další faktory, jako je vztah mezi ní a jejím uživatelem. Je nicméně dosti pravděpodobné, že hypotetická hůlka, která prošla rukama mnoha černokněžníků, bude mít přinejmenším sklon výrazně se přiklánět k těm nejnebezpečnějším druhům čar a kouzel.

Většina čarodějů a kouzelníků dává přednost hůlce, která „si je sama vybrala“, před hůlkou již dříve někým používanou právě proto, že od použité hůlky lze čekat, že si od předchozího majitele osvojila určité návyky, které ne vždy vyhovují stylu kouzlení jejího nového pána. Všeobecně rozšířená praxe pohřbívání (nebo pálení) hůlky s jejím zemřelým majitelem také pomáhá zabránit tomu, aby si jedna hůlka osvojila zvyky příliš mnoha pánů. Zastánci teorie existence bezové hůlky ovšem tvrdí, že právě díky tomu, jak přecházela od jednoho majitele k druhému – přičemž její nový pán musel toho předchozího vždy porazit a obvykle i zabít –, nebyla bezová hůlka nikdy zničena ani pohřbena, přežívala a hromadila v sobě moudrost, sílu a moc dalece přesahující obyčejné hůlky.

O Godelotovi je známo, že zemřel ve sklepení vlastního sídla, v němž ho uvěznil jeho šílený syn Hereward. Musíme předpokládat, že se Hereward otcovy hůlky zmocnil, protože v opačném případě by byl Godelot nepochybně dokázal uprchnout, co s ní ale Hereward později udělal, tím si jisti být nemůžeme. Nepochybným faktem je jen to, že se hůlka, již její majitel Barnabáš Deverill nazýval „kobzinkovou“,² objevila počátkem osmnáctého století a že si Deverill díky ní vysloužil pověst obávaného mága, kterou si podržel, dokud jeho

¹ Jako třeba já.

² Další zastaralý název bezu.

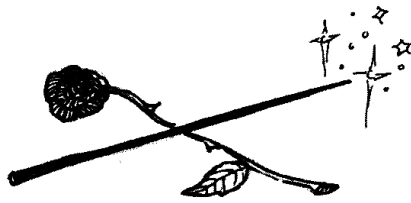
hrůzovládu neukončil stejně nechvalně proslulý Loxias. Ten hůlku uchvátil, přejmenoval ji na „hůlku smrti“ a využíval jejích služeb k likvidaci každého, kdo se mu znelíbil. Další osudy Loxiasovy hůlky je stěží možno vysledovat; k jeho zabití se totiž přihlásilo mnoho různých lidí včetně jeho vlastní matky.

Všem inteligentním čarodějkám a kouzelníkům musí při studiu takzvané historie bezové hůlky přijít podivné, že každý muž, který ji kdy údajně vlastnil,¹ zdůrazňoval její neporazitelnost, přitom však známá fakta jejího přechodu z rukou do rukou četných majitelů dokládají, že byla nejen stokrát poražena, ale že navíc přitahuje problémy stejně, jako blešivý beran Bručoun přitahoval mouchy. Ve svém konečném důsledku snaha o získání bezové hůlky jen potvrzuje fakt, který jsem během svého dlouhého života už mnohokrát opakoval, že totiž lidé mají sklon usilovat přesně o to, co je pro ně nejhorší.

Kdo z nás by ale prokázal stejnou moudrost jako třetí bratr, kdyby si mohl jeden z darů Smrti svobodně vybrat? Čarodějové i mudlové v sobě nesou prokletí touhy po moci; kolik z nich by dokázalo odolat „hůlce osudu“? Kdo by byl po ztrátě milované osoby schopen zapudit pokušení kamene vzkříšení? Vždyť i já, Albus Brumbál, bych se nejspíše vzdal neviditelného pláště, což jen dokazuje, že přes všechnu svou inteligenci jsem právě takový hlupák jako všichni ostatní.

¹ K vlastnictví bezové hůlky se nikdy nehlásila žádná čarodějka. Vysvětlete si to, jak chcete.

Milí čtenáři.

vřelé díky za koupi této jedinečné a zvláštní knihy. Chtěla bych využít příležitosti, abych vám vysvětlila, jak nám vaše podpora pomůže opravdu viditelným způsobem změnit život tolika ohrožených dětí.

V celé Evropě žije ve velkých ústavních zařízeních přes jeden milion dětí. Na rozdíl od všeobecně rozšířeného přesvědčení to většinou nejsou sirotci, jsou však v ústavní péči proto, že pocházejí z chudých a handicapovaných rodin nebo z rodin národnostních menšin. Mnohé z těchto dětí trpí nějakým tělesným či duševním postižením, často se jim však nedostává žádné zdravotní či vzdělávací péče. V některých případech jim scházejí i takové základní životní potřeby, jako je dostatečná strava. Téměř všechny postrádají lidské či emocionální kontakty a stimulaci.

Ve snaze změnit život ústavně vychovávaných a na okraj společnosti vyhoštěných dětí a zajistit, že žádná z budoucích generací nebude trpět jako ony, jsme společně s J. K. Rowlingovou roku 2005 založily charitativní nadaci Children's High Level Group (CHLG). Chtěly jsme na tyto opomíjené děti upozornit: umožnit veřejnosti, aby slyšela jejich příběhy.

Cílem CHLG je skoncovat s existencí velkých institucí a propagovat metody, které dětem dovolí žít v rodinách – jejich vlastních, pěstounských či u adoptivních rodičů z vlastní země – nebo v malých skupinových domovech.

Naše kampaň pomáhá ročně asi čtvrt milionu dětí. Financujeme cílené a nezávislé pomocné aktivity, které každoročně zajišťují podporu a poskytují informace statisícům dětí. Organizujeme rovněž vzdělávací činnost, například projekt „komunálních aktivit“, v jehož rámci mladí lidé z

oficiálních vzdělávacích institucí pracují s dětmi vyžadujícími speciální ústavní péči, a projekt „Edelweiss“, který ústavně vychovávané a ze společnosti vyloučené mládeži umožňuje, aby se mohla projevit prostřednictvím svých tvůrčích schopností a vloh. V Rumunsku pak CHLG ustavila národní dětskou radu, která zastupuje práva dětí a umožňuje jim veřejně mluvit o vlastních zkušenostech.

Naše možnosti jsou ovšem omezené. Potřebujeme peníze, abychom tuto práci rozšířili a zintenzivnili, uvedli se i v dalších zemích a byli schopni pomáhat i jiným tak zoufale potřebným.

CHLG je mezi nevládními organizacemi tohoto zaměření zcela jedinečnou nadací zejména díky tomu, že spolupracuje s vládními a státními institucemi, občanskými aktivisty, profesními a dobrovolnými sdruženími, jakož i s místními poskytovateli nezbytných služeb.

Cílem CHLG je zajistit maximální dodržování Úmluvy OSN o právech dítěte v celé Evropě a v konečném důsledku i na celém světě. Za pouhé dva roky existence jsme evropským vládám pomohli s vypracováním strategií, jejichž účelem je předcházet opouštění novorozenců v nemocnicích a zlepšovat péči o postižené a handicapované děti, a zpracovali jsme příručku nejosvědčenějších metod alternativního řešení ústavní péče.

Jsme upřímně vděční za podporu, kterou jste projevíli koupí této knihy. Životně důležité získané finanční prostředky umožní CHLG pokračovat v započatých aktivitách a dát statisícům dalších dětí šanci na slušný a zdravý život.

Chcete-li získat více informací o nás i o možnostech dalšího přispění, navštivte prosím webovou stránku **www.chlg.org**.

Děkuji,
europoslankyně baronka
Emma Harriet Nicholsonová z Winterbournu,
spolupředsedkyně CHLG

OBSAH

ÚVOD 7

1
ČARODĚJ A SKÁKAJÍCÍ HRNEC 9

2
FONTÁNA PŘÍZNIVÉ SUDBY 17

3
MÁGOVO CHLUPATÉ SRDCE 29

4
KRÁLICE ALICE A CHECHTAVÝ PAŘEZ 38

5
PŘÍBĚH TŘÍ BRATRŮ 49

*OSOBNÍ DOPIS BARONKY
EMMY HARRIET NICHOLSONOVÉ Z WINTERBOURNU 60*

BAJKY BARDA BEEDLEHO
Z původních run přeložila Hermiona Grangerová

J. K. ROWLINGOVÁ

Z anglického originálu
The Tales of Beedle the Bard,
vydaného organizací Children's High Level Group
a nakladatelstvím Bloomsbury, Londýn, 2008
přeložil Pavel Medek
Ilustrace J. K. Rowlingová
Vydal jako svou 10 227. publikaci
Albatros nakladatelství, a. s., právní nástupce, Praha, 2008
ve spolupráci s organizací Children's High Level Group
Odpovědní redaktori Ondřej Muller a Tereza Pecáková
Výtvarná redaktorka Alexandra Horová
Sazba Amos Typografické studio spol. s r. o.
Vytiskla Centa. spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno
1. vydání
14/55

Pro čtenáře od 9 let

HIGH LEVEL GROUP

Nakladatelství: www.albatros.cz

children's
HIGH LEVEL GROUP
health. education. welfare.

albatros
nakladatelství

www.albatros.cz

